

Such sources can be used to help the students improve their language. But great precautions must be taken. This method should be used in the final stages of learning as that is the only place where there is no scope of damage as most of the movies and songs etc. use colloquial English most of the times which is grammatically wrong and it is very important that the students understand that fact so that they do not use that form of the language in their everyday usage. Apart from that this source is very helpful as it does not feel like education.

Thus, presented innovative methods help in bringing a change and most of the times for the better. It helps the students learn faster, better and in an efficient, interesting and an interactive manner and it is the teacher's responsibility to leave the traditional methods and make way for new and better methods for the students benefit.

Bibliography

1. Chia Suan Chong Ten innovations that have changed English language teaching [Web site]. – Access mode : <https://www.britishcouncil.org/voices-magazine/ten-innovations-have-changed-english-language-teaching>
2. *The Thinking Train* [Web site]. – Access mode : <http://www.helblinglanguages.com/thethinkingtrain/>
3. [Language Learning with Digital Video](#) [Web site]. – Access mode : <http://www.cambridge.org/bb/cambridgeenglish/teacher-development/>
4. Петько Л.В. Англійська мова для студентів-хореографів. Дидактичний матеріал для практичних занять та самостійної роботи студентів з іноземної мови зі спеціальності 6.020202 "Хореографія": навч. посібник для студентів та викладачів ВНЗ / Л.В.Петько. – К. : Талком, 2016. – 169 с. : іл., портр.
5. Петько Л. В. Меседжі Д. Трампа, висловлені пісню „I Will Always Love You", на інавгураційному балі Збройних сил США : тлумачення зі студентами / Л. В. Петько // Педагогічний альманах : зб. наук. праць. – Херсон : КВНЗ "Херсонська академія неперервної освіти", 2017. – Вип. 35. – С. 173–179.
6. Петько Л. В. „Мій шлях" – перший танець Президента США Дональда Трампа на балу в честь інавгурації (лінгвосоціокультурний аспект навчання іноземної мови) / Л.В.Петько // Topical issues of social pedagogy: Collective monograph. – CARICOM, Barbados, 2017. – С. 185–204.
7. Петько Л.В. Програма вступного випробування з іноземної мови (англійська, німецька, французька) за професійним спрямуванням для вступників до магістратури НПУ ім. М. П. Драгоманова: методичні вказівки для студентів, бакалаврів та викладачів ВНЗ / Л.В. Петько, В.В. Ніколаєнко за ред. Гончарова В.І. – 2-ге вид., доп. і випр., 2011. – К. : НПУ ім. М.П. Драгоманова. – 76 с.
8. Петько Л.В. Робота над пісню в курсі англійської мови як один із засобів професійної підготовки студентів гуманітарних спеціальностей ВНЗ / Л.В.Петько // Іноземні мови.– 2011. – № 1 – С. 44–48.
9. Pet'ko Lyudmila. Translation of poetry as a way to knowledge and development of students' culture / Lyudmila Pet'ko // Science and practice: an innovative approach: Collection of scientific articles. – Les Editions L'Originale, Paris, France, 2017. – P. 303–308. URI <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/16042>
10. Pet'ko Lyudmila. Priorities for the development of the Ukrainian national idea and the upbringing students of this modern era / Lyudmila Pet'ko // Intellectual Archive. – Toronto : Shiny Word.Corp. (Canada). – 2017. – September/October. – Vol. 6. – No. 5. – PP. 59–78.

П. Є. Кулабухова,

Харківська державна академія фізичної культури,
науковий керівник – ст.викладач К.В. Максимова.

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АСПЕКТ ВИВЧЕННЯ МОРФОЛОГІЧНОГО СЛОВОТВОРУ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ

Анотація. У статті розглянуто порівняльний аспект вивчення морфологічного словотвору в англійській та українських мовах на прикладі префіксів та суфіксів. Проаналізовано утворення та вживання нових лексем в англійській та українській мовах.

Актуальність дослідження. На сьогодні проблема утворення нових лексем в англійській та українській мовах є досить актуальним питанням для науковців, оскільки ці дві мови набули статусу обов'язкових щодо знання та володіння у сучасних умовах існування вищої освіти. Мова постійно розвивається, збагачується новими словами, виразами та мовленнєвими кліше, вивчення яких потребує особливої уваги. З метою поглиблення процесу творення нових слів в двох суміжних мовах була обрана дана тема наукової доповіді, що й становить її актуальність.

Виклад основного матеріалу. Англійська та українська мови мають спільне індоєвропейське коріння. Проте розвиток, історичні умови та особливості становлення літературної норми у цих мовах різні. Загальновідомими є те, що англійська мова це мова глобальна, а українська - це мова, що тільки починає повертатися до свого етносу. Англійська мова на 80 % складається із запозичених слів, легко керує морфемами, дозволяє міняти функції та категоріальний статус слова[4].

Дана тема є достатньо вивченою науковцями (Є.Н. Ботнічука, І.В.Василенка, О.Д.Мєшкова, П.М. Карашука, І.В. Арнольд), але у мові постійно з'являються нові слова, тому виникає потреба у їх постійному дослідженні та детальному розгляді їх засобів утворення.

Термін "словотвір" має два основних значення, які потрібно чітко розрізняти. В першому значенні він використовується для вираження постійного процесу творення нових слів у мові. В другому значенні, термін "словотвір" означає розділ науки, яка займається вивченням процесу творення нових лексичних одиниць [1]. Центральним питанням словотвору є вивчення структури і змісту слів. Існує кілька видів словотвору: *деривація*, або *морфологічний словотвір* (творення слів з допомогою афіксів), *синтаксичний словотвір* (утворення складних слів) та *семантичний словотвір* (вживання вже існуючих слів у новому значенні).

Афікс це частина слова, що вносить зміну у значення кореня[6]. При морфологічному словотворі ми маємо справу з утворенням слів способом додавання до однієї чи кількох морфем. Службові, або афіксальні морфемі, в залежності від місця їх розташування у слові, поділяються на префікси та суфікси [3]. Афікси мають певне закріплене в мові значення і можуть бути носіями словотвірного та граматичного значень слова. Значення афіксів виявляється в єдності з коренем слова. Так, англійський префікс **in-** (заперечне) у словах **indecent**, **incorrect**, **intransitive** утворює з коренем **different**, слово, яке вже має не таку просту морфологічну мотивацію - **indifferent** (байдужий) .

Префікс стоїть перед кореневою морфемою і модифікує її значення. В українській мові він ніколи не служить самостійним транспонуючим елементом; в англійській мові такі префікси можуть утворювати іншу частину мових[6]. Так, наприклад, префікси **en-** (**enable**, **enact**, **enclose**, **encircle**, **enlarge**) та **be-** (**betray**, **becloud**, **bedazzle**, **belittle**) служать для утворення дієслів від інших частин мови.

Класифікації префіксів здебільшого базуються на таких критеріях: значення, походження, продуктивність. Отже, серед англійських префіксів можна виділити:

1) *префікси зі значенням заперечення* **un-**, **in-** (та його алломорфи **-il/ir/im**, **de-** **dis-**, **non-** **a-**): **unaccompanied**, **unadvised**, **unbalance**; **intact**, **illegal**, **immaterial**, **irregular**, **irrelevant**; **debase**, **decode**; **disadvantage**, **disagree**, **distrust**, **disappear**, **nonprofessional**, **acentric**, **asymmetric**.

В українській мові найбільшу продуктивність виявляє префікс **не-**, що походить від заперечної частки і служить для утворення прикметників та іменників зі значенням, протилежним значенню мотивуючої основи (легкий - **нелегкий**, правда - **неправда**, воля - **неволя**).

Заперечне значення має і префікс **без-**. Особливістю його вживання є те, що коли префікс **не-** може приєднуватись до будь-якого типу основ, префікс **без-** характерний для префіксально-суфіксального словотвору **бездарний** (**untalented**), **безкарний** (**unpunished**), **беззастережний** (**unreserved**), **безконтрольний** (**uncontrolled**).

2) *Префікси, що надають кореневі значення повторної чи зворотної дії* **un-**, **dis-** **re-**, наприклад, **unfasten**, **undo**, **disconnect**, **re-write**, **rearrange**. Їхніми відповідниками в українській мові будуть **роз-**, **пере-** (**розв'язати**, **роз'єднати**, **переписати**, **передумати**).

3) *префікси, що уточнюють часові та просторові координати кореня* **for-**, **pre-**, **post-**, **super-**, та префікси прийменникового походження **under-** **after -**, **in**, **over-**, **by-**, **out-** (**afternoon**, **inbred**, **include**, **overscore**, **overcook**, **bypass**, **by-election**, **bystreet**, **outstanding**, **outcast**, **foresee**). Відповідно українські **до-**, **перед-**, **над-**, **під-**, **по-**, **пере-**, **при-**, **об-**, **о-**, **після-** (**передбачати**, **доісторичний**, **післявоєнний/повоєнний**, **підводний**, **приїжджати**, **переходити**, **перебігти**, **об'їхати**, **оминути**).

Суфікси зазвичай класифікуються відносно того, яку частину мови вони утворюють [2]. Тут ми виділяємо суфікси іменників, що позначають особу за професією, національністю, місцем проживання, які дають якісну характеристику особи. Так, в англійській мові існують такі суфікси: **-er** - teacher, worker, driver, dancer, owner, leader; **-ar/or** - liar, proprietor, ambassador; **-ant/ent** - participant, student; **-ist** - philologist, scientist; **-ee** - detainee, employee; **-ess** - (feminine) actress, proprietress; **-an/-ian** - vegetarian, Mancunian; **-ette** - usherette, suffragette; **-ite** - laborite, Kharkovite.

В українській мові існують їх відповідники: **-ар** - шахтар, лікар; **-ип/-ир/-ер/-ор** - банкір, бригадир, офіцер, лідер, диктатор; **-тель** - вчитель, мислитель; **-ик/-ник** - робітник, виробник, радник, власник; **-ій** - водій, тюхтій; **-ун-** брехун, товстун; **-ець** - фахівець, митець, знавець, українець; **-ач** - оглядач, попиhaч, позивач, читач; **-іст** - машиніст, програміст; **-ант/ент** - практикант, дилетант, студент, кореспондент; **-ака** (зневажл.) - писака, зівака; **-ан** - критикан; **-нь** - учень, злидень, здоровань; **-ша** - лівша.

Українські суфіксальні деривати такого типу можуть утворювати подальші варіанти зі зменшувально-пестливими чи згрубілими суфіксами - шахтарочка, кияночка, ледацюга тощо, а іноді емоційно забарвлений суфікс взагалі витісняє традиційний суфікс позначення особи:

Група суфіксів, що позначає осіб жіночої статі: **-ка, -пня, -иця, -пса** її українській мові є достатньо активною, та релевантною для перекладу лише у невеликій кількості випадків (hostess, actress, proprietress); навпаки, морфема, що вказує на стать особи, останнім часом виходить з ужитку (sportsman - athlete, chairman - chairperson).

Суфікси прикметників в англійській мові досить розмаїті. У порівнянні з українськими вони можуть видатися навіть багатшими, та різниця в тому, що українська мова має закінчення, яке завжди точно і безпомилково визначає дане слово як прикметник, тоді як в англійській мові тільки позиція слова у реченні та суфікс є такими маркерами [5].

Деякі суфікси є омонімічними. Так, наприклад суфікс **-ful** може утворювати відіменникові прикметники careful, mindful тощо, і іменники від інших іменників зі значенням мірки mouthful, handful.

Дієслівні суфікси в англійській мові дуже нечисленні. Це пояснюється тим, що з розвитком мови та редукцією закінчень традиційні індоєвропейські суфікси творення дієслів нівелювалися, натомість виник дуже продуктивний безафіксальний спосіб творення дієслів - нульова деривація, або конверсія. Це суфікс **ize** та **fy** (computerize, simplify, intensify). В українській ж мові дієслова утворюються з допомогою суфіксів **-(ув)ати/-ити**: тренувати, прямувати, спростити тощо.

Крім власне афіксів, в обох мовах існують морфемі, які можна назвати проміжними між словом і афіксом, або ж напівафіксами. Це короткі слова, функціонально близькі до афіксів, та короткі прислівники, що не змінюють свого значення у деривації. Похідні, утворені з допомогою таких морфем можна кваліфікувати і як складні слова, і як просто префіксальні та суфіксальні утворення **-man**: sportsman, policeman, businessman.

Отже, можна зробити висновок про те, що в сучасній англійській мові як і в українській, існує певна кількість засобів словотвору, одні з яких є досить поширеними та продуктивними (суфікси, префікси), а інші вживають набагато рідше і є складовими частинами інших засобів словотвору (інфікси, аломорфи).

Література

1. Арнольд І. В. Стилiстика. Сучасна англійська мова. - Підручник для ВНЗ-4-е изд. 2002.
2. Ботчук Е.Н. Словообразование в современном английском языке. - К., 1988.
3. Верба Л.Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов. - Вінниця., Посібник для перекладацьких відділень вузів, 2008. - 248.
4. Карощук П.М. Словообразование английского языка. - М., 1977.
5. Клименко О.Л. Поповнення словникового складу англійської мови з не літературних підсистем: Автореф. дис... канд. філол. наук. - Харків, 2000. - 20с.
6. Кочерган М.П. Загальне мовознавство: Підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих закладів освіти - Київ 1999.